

до якісних змін у комунікації. Зміни модифікуються у новий горизонт, обростають новими смислами, загартовують нас. Дивовижна мужність і високе піднесення у цій боротьбі за свободу, наснага, з якою українці зустрілися в нерівною бою, зробили неймовірне. «Історія доводить: те, що здавалось неможливим, здійснюється. Ми знову вже зміцнилися настільки, щоб бути небайдужими для світу» [Ясперс: 106]. І хоча ці слова філософ адресує своїм співгромадянам, вони актуальні й для нас. Подолання розпачу і невпевненості можливе лише при такій кількості змін, які повністю трансформують пограничну ситуацію. Лише закінчення війни не дасть достатнього ефекту зцілення народу та його культури. Потрібні нетривіальні перспективи, які можливі в міжкультурному і міжнаціональному полілозі. Концептуальний проєкт майбутнього – у формуванні нових традицій і нової світової історії.

Література

1. Ясперс К. Фрагменти з твору «Мала школа філософського мислення». Пер. з німецької: Кулгаєва Марія. *Філософська думка*. 2016. №5. С. 105–122.

2. Dege, Carmen Lea. To Karl Jaspers uncertainty is not to be overcome but understood. URL: <https://psyche.co/ideas/to-karl-jaspers-uncertainty-is-not-to-be-overcome-but-understood>

ГРОНА Наталія

д-р. пед. наук, доцент, м. Чернігів

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЖУРНАЛІСТА

Сьогодні вчені акцентують увагу на дослідженні мовленнєвої компетентності в професійній діяльності, яка безпосередньо пов'язана комунікаційним аспектом. Знаною є думка про те, що мовленнєва компетентність означає готовність і спроможність особистості адекватно та доречно використовувати мову в конкретних ситуаціях буття (висловлювати власні думки, бажання, наміри, прохання тощо), застосовуючи при цьому як мовні, так і позамовні (міміка і жести, рухи) та інтонаційні засоби виразності [Богуш: 42].

Мовна і мовленнєва компетентність корелюють, як і мова й мовлення – мова як знакова система, а мовлення як спосіб використання зазначеної системи. Отже, мовна компетентність є передумовою становлення мовленнєвої компетентності, а мовленнєву компетентність визначаємо як сукупність мовних і мовленнєвих знань. Мовленнєва компетентність відображає рівень знань про закономірності утворення зв'язних висловлювань мовними засобами. Змістовий аспект визначаємо точністю, влучністю, адекватністю, правильністю застосування мовних засобів, знаннями про особливості використання мовних засобів залежно від типу, стилю мовлення, жанру тексту.

Згідно з дослідженнями психолінгвістики, мовленнєву діяльність, як і будь-яку іншу діяльність, здійснюємо за допомогою операцій, автоматизм яких дає можливість оптимізувати створення висловлення, адже кожний мовленнєвий акт

розпочинаємо мотивом для досягнення результату, накресленої мети за допомогою конкретних дій та операцій. Така діяльність є провідною в журналістиці, де комунікативний аспект є ключовим, а результат – висловлення.

До майбутніх фахівців ставляться вимоги, які полягають не лише в досконалому фахових знаннях, а й у високому рівні володіння українською мовою, вільному користуванні нею у всіх сферах й особливо в професійній та офіційно-діловій. Уміння спілкуватись мовою професії сприяє швидкому засвоєнню спеціальних дисциплін, формуванню мовних знань, умінь і навичок, удосконалює мовну майстерність в аспекті професійного спілкування, підвищує ефективність праці [Грона: 6]. Під час підготовки майбутніх журналістів, зокрема вивчення дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» зміст практичних завдань має бути професійно зорієнтованим, комунікативно спрямованим. Наприклад:

1. Складіть оголошення про проведення конкурсу журналістської майстерності, записку про недотримання профілактичних заходів щодо захворювання на коронавірусну інфекцію, пояснювальну записку про запізнення на роботу, запрошення на святкування Дня працівників радіо, телебачення та зв'язку в місцевій телекомпанії.

2. Виправте помилки та відредагуйте поданий документ.

Об'ява

Сьогоднішнього дня у приміщенні будинку навчених відбудиться лекція диспут на тему «Роль сучасних СМІ в формуванні світобачних позицій осіб». Запрошуємо усіх бажаючих прийняти участь. Початок у 7 год вечора. Вхід безплатний [Грона: 177].

Отже, нині гостро постає проблема підготовки висококваліфікованих фахівців, які досконало володіють державною мовою в усній та писемній формах. Робота викладачів ЗВО має бути спрямована на створення необхідних умов для формування мовленнєвої компетентності студентів; оновлення процесу здобуття ними необхідних фахових знань, умінь і навичок, глибокого розуміння соціальної функції своєї професії тощо.

Література

1. Залізник А. Мовленнєва компетентність як складова процесу професійної підготовки майбутнього вихователя. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2013. № 8 (Ч. 2). С. 164-170.

2. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник для студентів спеціальності 061 Журналістика / укладач: Н. В. Грона. Ніжин, 2022. 202 с.

3. Формування мовної особистості на різних вікових етапах: монографія / Богуш А. М. та ін. Одеса: ПНЦ АПН України, 2008. 272 с.